

Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка

Навчально-науковий інститут педагогіки і психології

Кафедра дошкільної і початкової освіти

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор ННІПП

Євітлана КОНДРАТЮК

_____ 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ТЕХНОЛОГІЇ РЕАЛІЗАЦІЇ ОСВІТНІХ ЛІНІЙ

галузь знань **01 Освіта / Педагогіка**

спеціальність **012 Дошкільна освіта**

освітньо-професійна програма Дошкільна освіта

Мова навчання: українська

Погоджено науково-методичною
комісією ННІПП

« 30 » вересня _____ 2023 р.

Голова _____

Юлія БОНДАРЕНКО

доктор педагогічних наук, професор

Розробник: Євдокія Харькова, к. пед. н., доцент кафедри дошкільної і початкової освіти

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри дошкільної і початкової освіти

Протокол № 1 від «30» серпня 2023 р.

Завідувач кафедри

Наталія ПАВЛУЩЕНКО
канд. пед. н., доцент

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 5	Освітній ступінь: магістр	Обов'язкова	
		Рік підготовки	
		1-й	1-й
		Семестр	
Загальна кількість годин – 150		I-й	I-й
		Лекції	
		14 год.	2 год.
		Практичні, семінарські	
		22 год.	2 год.
		Самостійна робота	
	110 год.	146 год.	
	Консультації		
-	-		
Вид контролю: екзамен			

1. Мета вивчення навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Технологія реалізації освітніх ліній» є обов'язковою навчальною дисципліною для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 012 «Дошкільна освіта». Предметом вивчення навчальної дисципліни є теоретичні основи змісту й особливостей реалізацій технологій освітніх ліній в галузі дошкільної освіти.

Мета курсу: формування професійної компетентності майбутніх фахівців у галузі дошкільної освіти щодо реалізацій технологій освітніх ліній в середовище сучасного закладу дошкільної освіти.

Завдання курсу:

- розширення уявлень магістрантів щодо основних проблеми розвитку сучасних технологій в освітньому процесі закладів дошкільної освіти;
- уточнення та збагачення уявлень про сутність сучасних педагогічних технологій педагогічної діяльності;
- формувати у студентів вміння методично грамотно застосовувати педагогічні технології в практиці роботи закладів дошкільної освіти;
- вироблення вміння творчої реалізації педагогічних технологій в освітньому процесі закладу дошкільної освіти;
- формувати вихователя-новатора, здатного вносити у власну діяльність прогресивні ідеї, нові технології, запроваджувати нововведення, винаходити щось корисне.

У результаті вивчення навчальної дисципліни у магістранта мають бути сформовані програмні компетентності (відповідно освітньо-професійної програми Дошкільна освіта), а саме:

Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в галузі дошкільної освіти з розвитку, навчання і виховання дітей раннього і дошкільного віку, що передбачає застосування загальних психолого-педагогічних теорій і фахових методик дошкільної освіти, характеризується комплексністю та невизначеністю умов.
Загальні компетентності	
КЗ-4	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності	
КС-1	Здатність організовувати освітній процес у закладах дошкільної освіти з використанням сучасних засобів, методів, прийомів, технологій.

КС-2	Здатність здійснювати методичний супровід освітньої діяльності закладу дошкільної освіти.
КС-3	Здатність до психолого-педагогічного керівництва особистісним розвитком дітей раннього і дошкільного віку, зокрема, дітей з особливими освітніми потребами.
КС-9	Здатність до самоосвіти, самовдосконалення, самореалізації в професійній діяльності та до конкурентної спроможності на ринку праці.

Курс передбачає проведення лекційних, практичних занять та організацію самостійної роботи студентів. На лекції логічно й послідовно викладаються найбільш загальні наукові питання програми. Практичні заняття спрямовані на засвоєння студентами практичних умінь і навичок. Самостійна робота спрямована на поглиблене вивчення програмового матеріалу. Контроль за самостійною роботою здійснюється в усіх формах аудиторних занять та в процесі індивідуальної роботи зі студентами, відповідно до розділів.

2. Передумови для вивчення навчальної дисципліни «Технології реалізації освітніх ліній»

Опановуючи зазначений перелік компетентностей, магістранти мають актуалізувати знання з курсів: «Дошкільна педагогіка», «Менеджмент у системі дошкільної освіти», «Дошкільна лінгводидактика», «Валеологія».

3. Результати навчання за навчальною дисципліною «Технології реалізації освітніх ліній»

ПРН 1	Критично осмислювати концептуальні засади, цілі, завдання, принципи функціонування дошкільної освіти в Україні.
ПРН 2	Впроваджувати інформаційні та комунікаційні технології і генерувати нові ідеї в організації освітнього процесу закладів дошкільної освіти різного типу.
ПРН 5	Організовувати методичний супровід освітньої діяльності в мультикультурному середовищі закладу дошкільної освіти для формування в дітей поваги до різних національностей та здатності до взаємодії.
ПРН 6	Здійснювати психолого-педагогічне керівництво індивідуальним розвитком особистості дитини.
ПРН 7	Знати і використовувати в практичній діяльності законодавчу базу дошкільної освіти.
ПРН 8	Виявляти та відтворювати в практичній діяльності вихователя закладу дошкільної освіти передовий педагогічний досвід та результати досліджень.

ПРН 9	Застосовувати в професійній діяльності сучасні дидактичні та методичні засади викладання психолого-педагогічних дисциплін і обирати відповідні технології та методики.
ПРН 10	Володіти вміннями й навичками аналізу, прогнозування, планування, організації освітнього процесу в закладі дошкільної освіти з урахуванням принципів дитиноцентризму, здоров'язбереження, інклюзії, розвивального навчання, особистісно-орієнтованого підходу, суб'єкт-суб'єктної взаємодії.
ПРН 11	Організовувати харчування, медичне обслуговування, оздоровлення дітей.

4. Критерії оцінювання результатів навчання

Шкала ЄКТС / Сума балів	Критерії оцінювання навчальних досягнень магістранта
А 90 – 100	Ставиться за повні та міцні знання матеріалу в заданому обсязі, вміння вільно виконувати практичні завдання, передбачені робочою програмою; за знання основної та додаткової літератури; за вияв креативності у розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь.
В 82 – 89	Ставиться за вияв магістрантом повних, систематичних знань із дисципліни, успішне виконання практичних завдань, засвоєння основної та додаткової літератури, здатність до самостійного поповнення та оновлення знань. Але у відповіді студента наявні незначні помилки.
С 74 – 81	Ставиться за вияв магістрантом майже повних, систематичних знань із дисципліни, в більшій мірі успішне виконання практичних завдань, засвоєння основної та додаткової літератури, переважання здатність до самостійного поповнення та оновлення знань. Але у відповіді магістранта наявні помилки.
Д 64 – 73	Ставиться за вияв знання основного навчального матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхову обізнаність з основною і додатковою літературою, передбаченою робочою програмою; можливі суттєві помилки у виконанні практичних завдань, але магістрант спроможний усунути їх із допомогою викладача.
Е 60 – 63	
FX 35 – 59	Виставляється магістрантом, відповідь якого під час відтворення основного програмового матеріалу поверхова, фрагментарна, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення. Отже, оцінка «незадовільно» ставиться магістрантові, який неспроможний до навчання чи виконання фахової діяльності після закінчення ЗВО з можливістю повторного навчання за програмою відповідної дисципліни.
F 1 – 34	Виставляється студентові, відповідь якого під час відтворення основного програмового матеріалу далека від сутності, що зумовлюється відсутністю уявлень про предмет вивчення. Отже, оцінка «незадовільно» ставиться студентові, який неспроможний до навчання чи виконання фахової діяльності після закінчення ЗВО без повторного навчання за програмою навчальної дисципліни.

Розподіл балів

Поточний контроль							Разом	Сума	Підсумковий (екз.)	Загальна сума
РОЗДІЛ 1			РОЗДІЛ 2							
Т 1.1	Т 1.2	Т 1.3	Т 2.1	Т 2.2	Т 2.3	Т 2.4	55	75	25	100
Поточний контроль										
6	7	7	14	7	7	7				
Контроль самостійної роботи										
2	2	2	5	3	3	3	20			

Об'єктом додаткового заохочення магістрантів може бути виконання інших видів робіт: участь у роботі Всеукраїнських та Міжнародних науково-практичних конференцій, підготовка та публікація наукової студентської роботи, прослуховування вебінарів та інші.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, заліку, курсового проекту (роботи), практики
90 – 100	A	відмінно
82 – 89	B	добре
74 – 81	C	
64 – 73	D	
60 – 63	E	задовільно
35 – 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1 – 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

5. Засоби діагностики результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є: екзамен, тестування, творчі завдання, презентації результатів виконаних завдань, оцінка самостійної роботи магістрантів.

6. Програма навчальної дисципліни «Технології реалізації освітніх ліній»

6.1. Інформаційний зміст навчальної дисципліни

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЙ В ПЕДАГОГІЦІ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Тема 1.1. Технології реалізації освітніх ліній згідно Базового компоненту дошкільної освіти.

Концептуальні засади, цілі, завдання, принципи функціонування дошкільної освіти. Нормативно-правова база щодо використання педагогічних технологій в освітній діяльності закладів дошкільної освіти. Сутність понять «технологія», «педагогічна технологія».

Тема 1.2. Особливості професійного становлення майбутніх вихователів у процесі фахової підготовки з використання сучасних технологій в роботі ЗДО.

Готовність вихователя до впровадження в освітній процес сучасних технологій. Показники готовності вихователя до використання технологій в освітньому процесі ЗДО. Проблеми впровадження в освітній процес сучасних педагогічних технологій в ЗДО. Організаційно-педагогічне забезпечення сучасних закладів дошкільної освіти до використання педагогічних технологій.

РОЗДІЛ 2. СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ РЕАЛІЗАЦІЇ ОСВІТНІХ ЛІНІЙ

Тема 2.1. Технології реалізації освітньої лінії «Особистість дитини». Напрями оздоровчої технології. Особливості використання різних напрямів оздоровчої технології в системі роботи дошкільного навчального закладу. Сучасний підхід до загартування в умовах дошкільного навчального закладу. Технологія фізичного виховання М. Єфименка «Театр фізичного розвитку та оздоровлення». Характеристика та значення різноманітних видів оздоровлення. Оздоровча гімнастика: ранкова гімнастика; корегуюча гімнастика після денного сну. Фізкультхвилинки. Фізкультпаузи. Сучасний підхід до загартування в умовах дошкільного навчального закладу. Особливості використання різних напрямів оздоровчої технології в системі роботи дошкільного навчального закладу.

Тема 2.2. Технології реалізації освітньої лінії «Дитина у природному довкіллі».

Технологія використання театру у екологічному вихованні дошкільників. Інтерактивні технології (розвиток пізнавальної активності шляхом використання смартдошки, комп'ютерні ігри екологічного змісту). Освіта сталого розвитку (ОСР-технологія). Експериментування як технологія (Н.Лисенко, З.Плохій). Формування естетичного ставлення до природи засобами образотворчого мистецтва (А.Беленька, О.Половіна). Технологія складання інтелектуальних карток. Технологія використання інтерактивної

дошки (Г.Беленька, М.Машовець). Експериментування як технологія (Н.Лисенко, З.Плохій).

Тема 2.3. Технології реалізації освітньої лінії «Дитина у світі культури».

Основи кольоротерапії (освітні технології В.Кулешова). Технологія роботи з казкою Т.Зінкевич-Євстігнеєвої. Технологія аудіального розвитку дошкільників засобами музики С.Нечай. Технологія sand-play (пісочна терапія) в освітній роботі з дітьми. Технологія ігротерапії (за Г.Лендрет). Технологія використання музейного простору у роботі з дітьми дошкільного віку. Технологія ознайомлення з мистецтвом живопису. Технологія ознайомлення з картиною Франсуази Барб-Галль.

Тема 2.4. Технології реалізації освітньої лінії «Мовлення дитини».

Сучасні технології до мовленнєвого розвитку дітей дошкільного віку (А.Богущ, Н.Гавриш, Н.Луцан). Технологія інтелектуально-мовленнєвого розвитку. Технологія інформаційно-ігрової творчості. Технологія розповідання за серією сюжетних картинок. Технології раннього навчання читанню Л.Шелестова та М. Зайцева. Технологія Т.Піроженко «Мовленнєве зростання дошкільника». Технологія використання схем-моделей для навчання дітей описовим розповідям (Т.Ткаченко). Технологія використання схем-моделей у лексично-граматичній роботі (Крутій К.)

Тема 2.5. Технологія реалізації освітньої лінії «Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі»

Використання сучасних педагогічних технологій: лего-технологія (Л.Парамонова); розвивальних ігор «Казкові лабіринти гри» (В.Воскобович). Технологія розвивального навчання (Л.Зайцева). Використання інтерактивної дошки (Г.Беленька, М.Машовець). Технологія з використанням коректурних таблиць (Н.Гавриш). Технологія з використанням карток-властивостей (З.Семадені). Технологія «Кольорові палочки» Кюїзенера. Технологія ігри з дидактичними блоками З.Дьєнеша. Технологія інтелектуальних ігор подружжя Нікітіних

Тема 2.6. Технологія реалізації освітньої лінії «Дитина в соціумі»

Технологія психолого-педагогічного проектування взаємодії дорослого з дитиною (Т.Піроженко). Технологія формування духовної культури дошкільників у контексті відродження національної культури (Л.Артемова, Т.Поніманська). Технологія розвитку соціальних емоцій взаємин дітей дошкільного віку (Н.Дятленко, І.Княжена). Технологія соціалізації старших дошкільників в умовах закладу дошкільної освіти Н.Гавриш)

Тема 2.7. Технологія реалізації освітньої лінії «Гра дитини».

Технологія гуманних стосунків дошкільників в ігровій діяльності (О.Стаєнна). Технологія творчої гри на самопізнання (за Т. Березовською). Технологія конструювання творчих справ (за І. Івановим). Технологія «Казкові лабіринти гри» (В.В.Воскобович). Технологія «Створення ситуацій успіху» (А. Белкін). Інтелектуальні карти та коректурні таблиці як засіб формування інформаційно-ігрової творчості дітей дошкільного віку (Н.Гавриш).

Тема 2.8. Варіативна складова освітньої діяльності в ЗДО.

Нормативні документи, що регламентують упровадження ІКТ у діяльність ЗДО. Особливості застосування ІКТ в дошкільному навчальному закладі. Методика використання окремих комп'ютерних технологій у ЗДО. Використання Web-технологій в освітньому процесі ЗДО. Дитячі освітні комп'ютерні ігри та їх місце в педагогічному процесі закладу дошкільної освіти. Мультимедійні технології в ЗДО. Технологія Л. Шелестової з використанням ІКТ в ЗДО. Технічні засоби навчання англійської мови в ЗДО. Технологія аудіювання при навчанні дітей іноземної мови (О.Й. Негневицька). Технологія «Світове кафе» (The World Cafe). Технологія К. Станіславського (навчання дітей хореографії). Технологія Еміля-Жака Далькроза в розвиток ритмічної гімнастики. Технологія «Особистісний розвиток дитини засобами взаємодії різних видів мистецтв». Програма «Мудрі шахи» (автори В.Семизорова, О. Духновська, Л. Пащенко).

6.2. Структура та обсяг навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин									
	Денна форма					Заочна форма				
	Усього	у тому числі				Усього	у тому числі			
		Лекції	Практичні	Консультації	Самостійна робота		Лекції	Практичні	Консультації	Самостійна робота
Розділ 1 Теоретичні засади організації та використання технологій в педагогіці дошкільної освіти										
Тема 1.1. Технології реалізації освітніх ліній згідно Базового компоненту дошкільної освіти.	19	2	2	-	15	19	0,5	-	18	
Тема 1.2. Особливості професійного становлення майбутніх вихователів у процесі фахової підготовки з використання сучасних технологій в роботі ЗДО.	19	2	2	-	15	19		-	119	
Розділ 2. Сучасні технології реалізації освітніх ліній										
Тема 2.1. Технології реалізації освітньої лінії «Особистість дитини».	20	2	2	1	15	20	0,5	-	19	
Тема 2.2. Технології реалізації освітньої лінії «Дитина у природному довкіллі».	20	2	2	1	15	20	0,5	-	20	
Тема 2.3. Технології реалізації освітньої лінії «Дитина у світі культури».	20	2	2	1	15	20	0,5	-	20	
Тема 2.4. Технології реалізації освітньої лінії «Мовлення дитини»	19	2	2	-	14	19	0,5	-	20	
Тема 2.5. Технологія реалізації освітньої лінії «Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі»			2			1	0,5		0,5	
Тема 2.6. Технологія реалізації освітньої лінії «Дитина в соціумі»			2			1	0,5		0,5	
Тема 2.7. Технологія реалізації освітньої лінії «Гра дитини».			2			0,5			0,5	
Тема 2.8. Варіативна складова освітньої діяльності в ЗДО.	27	2	4	1	20	27	0,5		26	
Усього годин:	150	14	22	4	110	150	2	2	-	146

Теми практичних (семінарських) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1.	Технології реалізації освітніх ліній згідно Базового компоненту дошкільної освіти.	2	0,5
2.	Особливості професійного становлення майбутніх вихователів у процесі фахової підготовки з використання сучасних технологій в роботі ЗДО.	2	
3.	Технології реалізації освітньої лінії «Особистість дитини».	2	
4.	Технології реалізації освітньої лінії «Дитина у природному довкіллі».	2	0,5
5.	Технології реалізації освітньої лінії «Дитина у світі культури».	2	
6.	Технології реалізації освітньої лінії «Мовлення дитини»	2	0,5
7.	Технологія реалізації освітньої лінії «Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі»	2	0,5
8.	Технологія реалізації освітньої лінії «Дитина в соціумі»	2	
9.	Технологія реалізації освітньої лінії «Гра дитини».	2	
10.	Варіативна складова освітньої діяльності в ЗДО.	4	
Усього годин:		22	2

8. Рекомендовані джерела інформації

Основні:

1. Дичківська І. *Інноваційні педагогічні технології*. Навчальний посібник. К.: Академвидав, 2020. 352 с.
1. Барб-Галль Ф. *Як розмовляти з дітьми про мистецтво*. Львів: Старого Лева, 2020. 192 с.
2. Федій О.А. *Естетотерапія*. Навчальний посібник. К.: «Видавництво «Центр учбової літератури», 2022. 304 с.
3. Беленька Г.В., Половіна О.А. (ред.) *Підготовка майбутніх вихователів до роботи з дітьми дошкільного віку: компетентнісний підхід*. Умань: ВПЦ «Візаві», 2020. 208 с.
4. Беленька Г.В., Науменко Т.С., Половіна О.А. *Дошкільнятам про світ природи: старший дошкільний вік*. Навчальний посібник. К.: Генеза, 2021. 112с.
5. Гаркуша Г.В., Рудік О.А. *Організація оздоровчої роботи в ДНЗ*. Харків: Основа, 2021. 319 с.

Додаткові:

1. Гавриш Н. *Калейдоскоп інформаційно-ігрової творчості дітей*. Методичні рекомендації. К.: Видавничий Дім «Слово», 2020. 256 с.
2. Гавриш Н., Саприкіна О. *Дошкільнятам – освіта для сталого розвитку*. Навчально методичний посібник. Дніпропетровськ: Ліра, 2020. 120 с.
3. Гаращенко Л.В. *Способи організації дітей на фізкультурному занятті: здоров'язбережувальний підхід. Дошкільне виховання. 2022. № 10. С. 9-12.*
4. Беленька Г.В., Богініч О.Л., Машовець М.А. *Здоров'я дитини від родини. Як виховати в сім'ї здорову дитину від народження до повноліття*. К.: СПД Богданова А.М., 2021 220 с.
5. Сучасне заняття в дошкільному закладі: навч.-метод . посіб. / за ред. Н.В.Гавриш; авт. кол.: Н.В. Гавриш, О.О. Лінник , Н.В. Губанова. Луганськ: Альма-матер, 2022. 496 с.
6. Стеценко І.Б. *Логіки світу: розвиток логічного мислення дітей 4-го року життя*. К.: Редакції загально педагогічних газет, 2020. 111 с.

Інформаційні ресурси:

1. «Мудрі шахи» Програма та методичні рекомендації з навчання дітей старшого дошкільного віку гри в шахи. Доступ через: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/programy-rozvytku-ditey/4mudri-shaxi-semizorova.pdf>
2. Англійська мова для дітей дошкільного віку. Програма та методичні рекомендації. Доступ через <https://mon.gov.ua/storage/app/media/programy-rozvytku-ditey/5anglijska-mova-dlya-ditej-doshkilnogo-viku-kulikova.pdf>.
3. Антоніна Шевчук. *Дитяча хореографія*. Навчально-методичний посібник. Доступ через

https://mon.gov.ua/storage/app/media/doshkilna/programi/hevchuk_Dut_Horeografiya.pdf.

4. Болотова О.М., Вайнер В.В., Семизорова В.В.. *Парціальна програма для дітей старшого дошкільного віку «Комп'ютерна грамота для малят»*. Доступ через: <http://mandrivets.com/product/partsialna-programa-dlya-ditej-starshogo-doshkilnogo-viku-kompyuterna-gramota-dlya-malyat/>
5. Бондаренко Т. *Гурток по комп'ютерній грамотності «Смайлик»*. Доступ через: <https://sites.google.com/site/galesinadnz/gurtok-po-komp-uternij-gramotnosti-smajlik>.
6. Закон України «Про дошкільну освіту» № 2628-III від 11.07.2001. Доступ через: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2628-14>.
7. Закон України «Про освіту» № 2145-VIII від 05.09.2017 р. Доступ через: <http://osvita.ua/legislation/law/2231/>
8. Концепція «Нова українська школа». 2016. Доступ через: <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/media/reforms/ukrainska-shkola-compressed.pdf>
9. Концепція освіти дітей раннього та дошкільного віку. Національна академія педагогічних наук України. Київ: ФОП Ференець В.Б., 2020. 44 с. Доступ через: <https://drive.google.com/file/d/12ta1d3vfwTtFhITpMTSJ-NO3SISU47Gd/view>
10. Програми розвитку дітей. Доступ через: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/doshkilna-osvita/programi-rozvitku-ditej>
11. Тимофєєва І. *Я у світі комп'ютерної грамоти (методичні поради)*. http://timofeeva.in.ua/images/docs/bibliograf/Comp_gram.pdf.